

Motion till riksdagen

1989/90:Ub520

av Bengt Kindbom och Gunilla André

(båda c)

Högskolan i Skövde

Under flera år har i budgetpropositioner och regionalpolitiska propositioner framhävts de mindre och medelstora högskolornas betydelse som motorer för utvecklingen i de regioner där de ligger. Ett sådant synsätt är enligt vår uppfattning positivt och riktigt. Dock har enligt vår mening högskolan i Skövde inte byggts ut på det sätt som motiveras av regionens struktur och högskolans litenhet. Tvärtom är högskolan fortfarande en av rikets minsta högskolor med resurser motsvarande endast några promille av den nationella svenska högskolans resurser.

Skaraborgs struktur

Den senaste långtidsutredningen har klart visat, att Skaraborgs struktur är långt ifrån oproblematiske. Samma bedömning präglar den analys som har gjorts av centerpartiets ledamot Börje Hörnlund i hans reservation till betänkandet "Fungerande regioner i samspel" (SOU 1989:55); av särskilt intresse är härvidlag avsnitt C.1 i reservationen (s.329 i betänkandet), där det visas att de statliga prognoserna för Skaraborg är synnerligen bekymmersamma. Detta måste – menar vi – återspeglas i förstärkningar av utbildningen vid högskolan i Skövde.

Vi lämnar nedan förslag till en utbyggnad av högskolan i Skövde.

Utökning av platsantalet på ekonomlinjen

Högskolan i Skövde har 60 platser på ekonomlinjen, varav 30 avser endast basblock. Enligt vår mening bör ekonomlinjen vid högskolan förstärkas med ytterligare 30 platser, dvs. till sammanlagt 90 platser, för att kunna erbjuda flera fördjupningsalternativ, bl.a. med inriktning mot marknadsföring och småföretagsutveckling. Inte minst synes oss högskolans planer på att etablera en fördjupningsinriktning mot ekonomisk rådgivning åt mindre och medelstora företag vara av stort intresse för Skaraborg, där utvecklingen av småföretagsamheten är så viktig.

Vi föreslår därför att högskolan i Skövde fr.o.m. budgetåret 1990/91 tillförs resurser motsvarande ytterligare 30 platser på ekonomlinjen (140 poäng).

Grundskollärlinjen

Styrelsen för högskolan i Skövde har under ett par års tid i anslagsframställning understrukit behovet av att grundskollärlinjen, med inriktning mot grenen för årskurserna 1-7, inrättas vid högskolan i början av 1990-talet.

Utgångspunkten för styrelsens förslag är, att grundskollärlinjen täcker i konkret mening basala behov av utbildning i ett län som Skaraborg. Under en lång följd av år har det i länet redovisats det största antalet obehöriga lärare i västra Sverige, sannolikt beroende dels på att avstånden till högskoleutbildning är relativt stora, dels på att högskoletraditionen som sådan fortfarande är ganska svag i länet. Det finns därför ett behov av att från en länsbas förlöpande kunna rekrytera grundskollärare. Det förefaller inte heller rimligt att i ett riksperspektiv radikalt utöka dimensioneringen av en utbildning av detta slag utan att samtidigt se utbildningens lokalisering som en faktor av regionalpolitisk art (jfr lokaliseringen av ingenjörs- och ekonomutbildningar).

Den omständigheten att det för tillfället är svårt att rekrytera till linjen gör, att en etablering av denna i Skövde även i ett nationellt perspektiv framstår som synnerligen intressant. Med utgångspunkt i den kunskap som skolan har om utbildningsmönster i länet, är möjligheterna sannolikt långt större att till högskolan i Skövde rekrytera skaraborgare till grundskollärlinjen än vad det torde vara till en storstad som Göteborg. Det förtjänar att påpekas, att högskolan i Skövde i dag endast rekryterar cirka 30 procent kvinnor och till cirka 60 procent endast elever från gymnasieskolans T- och N-linjer. Det torde därför finnas en relativt omfattande "reserv" av ungdomar i länet, vilka normalt inte reflekterar över att påbörja högskolestudier men som vid en linjeetablering i länet sannolikt får ett ökat intresse för högskolestudier. Detta har bland annat visats genom inrättandet av ekonomlinjen vid högskolan; denna åtgärd har på ett mycket markant sätt ökat rekryteringen av skaraborgare till ekonomstudier inom högskolan.

Vi föreslår därför att grundskollärlinjen inrättas vid högskolan i Skövde fr.o.m. budgetåret 1990/91 och att högskolan därvid tillförs 90 platser.

Förskollärlinjen

En ökad satsning på förskolan i enlighet med riksdagens intentioner kräver en fortsatt kraftig utbyggnad av såväl daghem och familjedaghem som av deltidförskolan och den öppna förskolan. Detta medför ett ökat behov av utbildad personal. Kommunförbundet Skaraborg och flera kommuner i länet har framfört önskemål om etablering vid högskolan i Skövde av dels förskollärlinjens 100-poängsvariant, dels 50-poängsvarianten.

En fullt utbyggd barnomsorg krävs såväl utifrån samhällets som individens behov. Det är också uppenbart, att bristen på platser inom barnomsorgen medför stora problem för individerna. Många har skaffat sig en lång utbildning med stora studieskulder som följd och har dessutom en boendeform, som kräver två familjeförsörjare. Eftersom grunden för en väl fungerande barnomsorg är väl utbildade förskollärare, krävs från länsregional synpunkt en etablering av förskollärlinjen vid högskolan i Skövde.

Vi menar att det i fråga om förskollärlinjen i stort gäller samma argument om en regional basstruktur som ifråga om grundskollärlinjen.

Vi föreslår därför att förskollärlinjen (100 poäng) etableras vid högskolan i Skövde med 60 platser under treårsperioden.

Lokala och individuella linjer samt fristående kurser

Kärnan i utbildningsutbudet inom anslaget Lokala och individuella linjer samt fristående kurser vid högskolan i Skövde är för Skaraborgs län väl avpassade linjer och kurser. De utbildningar som ges tillgodoser således sådana behov som inte motsvaras av allmänna linjer.

Styrelsen för högskolan i Skövde har understrukit, att de lokala linjerna och fristående kurserna har kommit att spela en oerhört stor roll för den ökade spridningen av högskoleutbildning i Skaraborgs län. Det är enligt vår uppfattning därför väsentligt, att anslaget kraftigt förstärks.

Vi anser att medel bör tilldelas för två nya utbildningar.

Tillgång till utökad kunskap om utländska marknader är av avgörande betydelse för utvecklingen av näringslivet i länet och Västsverige i övrigt. Vi föreslår därför att en utbildning i språk och länderkunskap, i kombination med existerande utbildningar inom ekonomi och/eller teknik, etableras. Utbildningen bör vara inriktad mot en för Sverige väsentlig exportmarknad i Europa, förslagsvis det tyska språkområdet (inkl. Österrike). Det bör i sammanhanget noteras att ett lektorat, bekostat av österrikiska staten, redan finns inrättat vid högskolan i Skövde och att det finns ett betydande intresse från Österrikes sida att ytterligare bygga ut kontakterna med högskolan i Skövde. Länderkunskapsblocket föreslås omfatta 80 poäng med en planeringsram om åtminstone 20 platser. Kostnaden per årskurs (om 20 p) är 470 kkr.

I Skaraborgs län finns vidare ett starkt och levande intresse för bildkonstområdet i allmänhet och konstgrafiken i synnerhet. Särskilt konstgrafiken är väl representerad i länet. Planer finns därjämte att i länet inrätta någon form av konstinstitution, som i sig samlar många olika funktioner inom konstområdet (länskonstsamling, artotek, högre bildkonstutbildning, verkstäder, stödjourer för folkbildning inom konstområdet samt för konstabildning i skolan, ateljéer för aktiva konstnärer, offentliga konstinköp, arkivering och vård m.m.); med en insitution av detta slag skulle synergieffekterna bli många och även i ett nationellt perspektiv intressanta.

Grunden för en samverkan mellan högskolan och närregionen inom bildkonstområdet är därför synnerligen god. Vi upprepar därför vårt förslag i vår senaste motion om inrättande av en linje inom bildkonstområdet om 120 poäng fr.o.m. budgetåret 1990/91. Utbildningen skall vara inriktad mot dels konstgrafik i mera traditionell mening, dels av modern teknik influerade metoder inom bildkonstområdet (såsom datorgrafik, konstnärligt hologramskapande m.m.); härmed tillvaratas på ett för Sverige unikt sätt den omständigheten, att det inom högskolans ram finns såväl kvalificerad teknisk och datavetenskaplig som konstnärlig kompetens. Utbildningen skall i första hand utformas som fortbildning och vidareutbildning för redan yrkesverksamma konstnärer. Vi utgår från att planeringsramen för linjen bör vara 12 platser. Vi beräknar en kostnad om 650 kkr. per årskurs.

Vi föreslår sammanfattningsvis att högskolan i Skövde fr.o.m. budgetåret 1990/91 tillförs resurser för ytterligare utbildningar inom områdena språk och länderkunskap samt bildkonst. Anslaget D 10 Lokala och individuella linjer samt fristående kurser bör tillföras medel härför enligt ovan.

Mot. 1989/90

Ub520

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilldelning av ytterligare 30 platser på ekonomlinjen (140 poäng) vid högskolan i Skövde fr.o.m. budgetåret 1990/91,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av grundskollärlinjen vid högskolan i Skövde med 90 platser från budgetåret 1990/91,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av förskollärlinjen vid högskolan i Skövde med 60 platser under den kommande treårsperioden,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel för utbildning med inriktning mot språk och länderkunskap samt bildkonst vid högskolan i Skövde under anslaget Lokala och individuella linjer samt fristående kurser fr.o.m. budgetåret 1990/91.

Stockholm den 18 januari 1990

Bengt Kindbom (c)

Gunilla André (c)